СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма „Техника на безопасността на труда и противопожарна техника“.

Автор на дисертационния труд: маг. инж. Акън Нурал.

Тема на дисертационния труд: „Анализ на безопасността на работното място в галваничното производство“.

Член на научното жури: доц. д-р инж. Александър Николов Киров, ВСУ „Черноризец Храбър“.

1. Актуалност на дисертационния труд.

Темата е особено актуална и важна, което произтича от стремежа за свеждането до минимум на трудовите злополуки и професионални заболявания в галваничния сектор на Република Турция. Това от своя страна води до минимизиране на материалните и екологични щети за обществото в резултат от производствената дейност. Трудовите злополуки и професионални заболявания на работещите в галваничното производство са важен рисков фактор, които възникват вследствие на опасните условия на труд и обитаване в тази среда.

2. Кратка аналитична характеристика на дисертационния труд.

Дисертационен труд на докторанта Акън Нурал е в обем от 143 страници с 18 фигури и 23 таблици, като е разработен с въведение, 4 глави и заключение. Използваната литература е от 79 заглавия на английски, турски език и сайтове от интернет. Оформянето е на много добро ниво. Авторът на дисертационния труд е докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Строителство на сгради и съоръжения“ на Архитектурен факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Първа глава, озаглавена **Въведение,** представлява изследване и анализиране на методите и средствата за предпазване на работещите от трудови злополуки и професионални заболявания и са изведени рисковите фактори за възникване на трудови инциденти. През призмата на „културата на безопасност“ са разгледани „безопасните условия на труд“ в производството на галванизирани детайли, в сектора на галваничното производство на Република Турция. На базата на събраните и анализирани статистически данни е установено, че съвременното състояние на такъв важен сектор като галваничното производство в страната, по отношение на безопасността на труда, не е на необходимото ниво и изостава от световните тенденции в тази област. В тази глава е формулирана целта на

дисертационната работа, а именно: чрез анализ на производствените, технологичните и икономическите показатели на поддържането и ремонта на съоръженията (вани за галванични покрития, вентилационни системи и електро захранване) и чрез изследване изпълнението на законовите изисквания за осъществяване на този вид дейност, да се създадат безопасни условия на труд и превенция на трудовите злополуки.

Във **втора глава,** озаглавена **АНАЛИЗ НА ПРИЧИНИТЕ ЗА ТРУДОВИТЕ ЗЛОПОЛУКИ В ГАЛВАНИЧНОТО ПРОИЗВОДСТВО,** разглеждайки характерните за галваничното производство технологични процеси.се извършва комплексен анализ на причините за трудови злополуки. Изяснени са използваните химически материали и прилаганите технологични процеси, използвани при галванизацията, които най-често водят до трудовите злополуки и професионални заболявания в сектора. Изяснени са и изискванията към квалификацията на работещите в галваничното производство.

В **трета глава,** озаглавена **РЕЗУЛТАТИ ОТ ИЗСЛЕДВАНЕТО,** са изградени 5 хипотези за изпълнение целите на дисертацията. Вниманието е насочено към превенцията, информираността на работещите и образователното ниво като основни фактори за предотвратяване на трудовите злополуки и професионални заболявания. Описани са прилаганите средства и методи при изследването. В тази глава са изложени основните резултати от изследователската работа на докторанта.

В **четвърта глава,** озаглавена **АНАЛИЗ НА ПОЛУЧЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ,** са изяснени факторите които оказват главно влияние върху трудовите злополуки и професионалните заболявания в галваничния сектор. Проведеният аналитичен анализ и интерпретация на получените статистически резултати са извършени критично.

В глава пета, озаглавена **МОДЕЛ НА ОЦЕНКА И УПРАВЛЕНИЕ НА ГАЛВАНИЧНОТО ПРОИЗВОДСТВО ЗА ЗАЩИТА ОТ ТРУДОВИ ЗЛОПОЛУКИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ,** е изградена методология за управление на сектор галванизация с цел превенция и оптимизация на защитата от трудовите злополуки и професионални заболявания. Тя представлява обобщение на извършеното от докторанта и се явява изпълнение на целта на разработката.

Необходимо е да се отбележи, че всяка от главите завършва с изводи, които са направени чрез анализ на получените резултати.

3. <u>Приноси в дисертационния труд.</u>

В дисертацията са изведени общо шест приноса: три с научно-приложен характер и три с приложен и потвърдителен характер. Тези

приноси са формулирани в резултат на извършената от докторанта проучвателна дейност и анализ на получените резултати и се отнасят до получаването на потвърдителни факти в друга област на практиката. В резултат на това е постигнато обогатяване на съществуващите знания в областта на осигуряването на безопасни и благоприятни условия на труд в галваничното производство, където има многобройни примери на трудови злополуки и професионални заболявания.

Съгласен съм с предложените от докторанта приноси с научно-приложен и приложен характер, като напълно ги приемам.

4. Препоръки и забележки.

Имам следните препоръки към докторанта:

4.1. Основните проблеми, установени в дисертацията, за важни за собствениците и мениджърите на фирмите с галванично производство в Р.Турция и следва да се популяризират, с цел осигуряване обучение и контрол на дейността им, за осигуряване на безопасни условия на труд.

4.2. В бъдещата си дейност докторанта следва да насочи вниманието си към мултиплициране на резултатите към по-широк кръг от фирми с галванично производство извън района на град Истанбул.

5. Заключение: Дисертационният труд представлява сериозно изследване на актуален проблем по безопасност на труда.. Образователните и научните цели поставени пред докторанта са постигнати, като са получени важни за практиката резултати. Това ми дава основание да предложа на уважаемото жури да присъди на маг. инж. Акън Нурал, в съответствие с Закона за развитие на академичния състав в Р България, Правилника към него и Инструкция 6 за академичния състав на ВСУ„Черноризец Храбър“, образователната и научна степен „доктор“ по програма „Техника на безопасността на труда и противопожарна техника“.

Дата: 20.10.2018 г. Изготвил становището:

Гр. Варна /доц. д-р инж. А. Киров/